

ePOOKI

OULUN AMMATTIKORKEAKOULUN TUTKIMUS- JA KEHITYSTYÖN JULKAISUT ISSN 1798-2022

ePooki 18/2019

Musiikkipedagogikoulutus vastaamassa työelämän vaatimuksiin

Vesterinen Maria, Hautajärvi Marjukka, Sariola Jaana

3.4.2019 ::

Oulun ammattikorkeakoulun musiikin koulutusohjelman opetussuunnitelmaa ajanmukaistetaan vastaamaan paremmin työelämän muuttuneisiin tarpeisiin. Syksyllä 2018 valmistuneessa opinnäytetyössä kartoitettiin työelämään siirtyneiden musiikkipedagogien kokemuksia siitä, **antoivatko opinnot riittävästi taitoja työelämässä toimimiseen. Kysely tehtiin vuosina 2010–2016 valmistuneille musiikkipedagogeille.**

KUVA: Maria Vesterinen

Opiskeluajana on vaikea hahmottaa kokonaiskuvaa työelämästä ja siellä tarvittavista taidoista. Kyselytutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa niitä koulutuksen antamia tärkeitä tietoja ja taitoja, joita voidaan hyödyntää koulutuksen suunnittelussa. Viime vuosina koulutusohjelmaa ovat rasittaneet myös jatkuvat määrärahojen leikkaukset ja aloituspaikkojen supistukset. On jatkuvasti mietittävä, mitä opetusta opiskelijoille voidaan järjestää ja minkä verran. Toisaalta tavoitteena oli myös kartoittaa, miten valmistuneet ja työelämä kohtaavat toisensa. Kulttuurialan oppilaitokset, jotka ovat aikaisemmin työllistäneet musiikkipedagogeja, saavat entistä vähemmän yhteiskunnallista rahoitusta. Sen myötä musiikkipedagogit eivät voi olla varmoja työllistymisestään opintojen jälkeen, vaan heidän on itse kehitettävä tapoja työllistyä muulla tavoin. Uudenaista pohdittavaa pedagogien työllistymiseen tuottaa myös väestörakenteen muutokset.

Tutkimus ja sen tulokset

Kyselyssä haluttiin kerätä tietoa eri oppiaineista. Korostuiko jokin oppiaine liikaa vai liian vähän? Puuttuiko joitakin osa-alueita kokonaan? Entä ovatko pedagogiset ja solistiset taidot painottuneet tasapuolisesti? Kyselystä ilmeni, että pääsääntöisesti vastaajat olivat tyytyväisiä sekä kokivat opintojen olleen tasapuolisissa. Myös pedagogisten ja solististen taitojen suhde oli hyvä tai kohtalainen. Vastauksista ilmeni, että työelämään valmistautumista voisi kuitenkin opettaa enemmän ja tehokkaammin, kuten tietoja yrittäjyydestä, verotuksesta ja yleisistä työsuhte-ehdoista. Tärkeimpinä työelämätaidoina pidettiin pedagogista osaamista ja solistisia taitoja. Niitä tukivat teoriaopinnot, historia, sekä työharjoittelusta saadut käytännön taidot.

Tutkimus ^[1] suoritettiin syksyllä 2018 internetin Webropol-ohjelman avulla tehdyllä kyselyllä. Kyselyn kohteeksi valittiin vuosina 2010–2016 valmistuneet musiikkipedagogit. Tuossa ajassa kokemusta työelämästä on jonkin verran kertynyt, mutta toisaalta opetussuunnitelma, jonka mukaan he ovat opiskelleet, vastaa suurelta osin Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) musiikkipedagogikoulutuksen tämänhetkistä opetussuunnitelmaa.

Vastaajat kuvailivat myös oppiaineita, joita eivät olleet tähänastisessa työssään tarvinneet. Muutaman vastaajan mielestä sellaisia olivat esimerkiksi kirjallisen viestinnän (koulutusohjelman käyttämä nimi suomen kielen opinnoille) pakolliset opinnot, ruotsi sekä tutkimustyön perusteet ja kirjallisen opinnäytetyön tekeminen. Tarpeellisiksi, mutta liian laajoiksi kokonaisuuksiksi kuvattiin länsimaisen musiikin historiaa ja musiikinteorian ylimpiä kursseja. Onko niin, että kyselyyn vastanneista suurin osa on toiminut esimerkiksi taiteen perusopetuksen piirissä, jolloin edellä mainitulle osaamiselle ei ole ollut vielä tarvetta. Toisaalta muutamat vastaajat kokivat, että musiikinteorian alkeisopetus olisi soittotuntien yhteydessä hyödyllinen taito. Jonkinlainen teoriaopintojen didaktiikkakurssi voisi siis olla paikallaan.

Vastausten mukaan eri instrumenttiryhmillä oli erityistoiveita. Laulupedagogit toivoivat monipuolisempaan opetusta laulajana toimimiseen muun muassa eri genreistä, tyylikausista ja niin edelleen. Klassiset pianistit halusivat oppia enemmän kevyen musiikin taitoja ja vastaavasti pop-jazz -pianistit enemmän tietämystä klassisesta tekniikasta. Jousisoittajat pitivät tärkeänä yhtyesoitto-koulutusta ja oman instrumentin lisätunteja sekä ohjattua kamarimusiikkia. Pop-jazz-puolella toivottiin enemmän tietoa keikkojen järjestämiseen liittyvistä käytännön asioista sekä studion käytöstä.

Vaikka ruotsin kieli, tutkimustyön perusteet ja opinnäytetyön tekeminen koetaan joskus työläiksi ja ylimääräisiksi, on Oamkin noudatettava valtioneuvoston laatimia, kouluille annettuja lakeja ja asetuksia näiden oppiaineiden järjestämisestä. ^[2]

Koulun antama tuki työelämään siirtyessä

Vastaajien mielestä koulu voisi tarjota mahdollisuuden erilaisten yhteyksien luomiseen esimerkiksi kansalais- ja musiikkiopistoihin sekä konservatorioihin. Myös oman musiikkikoulun perustamiseen kaivattiin ideoita ja neuvoja. Jo työelämässä olevien kokemuksista ja urapoluista kuuleminen auttaisi hahmottamaan omia suunnitelmia sekä mahdollisuuksia. Osa vastaajista kaipasi tietoa senhetkisestä tilanteesta työmarkkinoilla sekä käytännön työllistymismahdollisuuksista. Työelämästä kaivattiin hyvin selkeää ja konkreettista opastusta.

Tällä hetkellä Oamkin kulttuurialalla noudatettavassa opetussuunnitelmassa (2018–2019) on otettu aikaisempaa paremmin huomioon työelämään siirtyminen. Opetussuunnitelmaan on lisätty opintokokonaisuus nimeltä työelämäosaaminen. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa markkinoida osaamistaan sekä kuvata ammatillista, pedagogista ja taiteellista toimintaansa. Tutuksi tulee lisäksi yrittäjyys, työllistymisen näkökulmat, verkostoituminen, vuorovaikutus- ja pedagogiset taidot sekä taiteellisen osaamisen soveltaminen käytäntöön. Näillä opinnoilla pyritään kaventamaan opiskeluajan ja työelämään siirtymisen kulkua sekä helpottamaan työllistymistä omalla alalla. ^[3]

Vastaajilta tuli hyviä käytännön esimerkkejä, joilla voitaisiin helpottaa työllistymistä ja työnhaun aloittamista. Tällaisia olivat muun muassa opiskelijoiden omakohtaiset selvitykset erilaisista työllistymismahdollisuuksista. Lisäksi koulutus voisi tarjota työnhakuopetusta ja yrittäjyysopintoja. Vastaajat toivoivat enemmän yhteyksiä ja työelämäharjoittelua musiikki- ja kansalaisopistoissa, konservatorioissa sekä yhteistyötä yliopiston musiikkikasvatuksen kanssa.

Työnkuva tulevaisuudessa

Kyselyn avulla selvitettiin myös, millainen on musiikkipedagogin työnkuva tulevaisuudessa. Vastaajat arvelivat työn muuttuvan sirpaleisemmaksi ja opetustyöt kootaan eri paikkakunnilta. Musiikkialan töitä on oltava valmis tekemään mahdollisimman laaja-alaisesti. Yleistaitoja, esimerkiksi tapahtumatuottamista ja esitteiden tekemistä, ennustettiin tarvittavan enenevässä määrin. Teknologiataitoja tarvitaan entistä enemmän, ajokortti on tärkeä työn hajanaisuuden vuoksi.

Musiikkipedagogin työssä täytyy osata opettaa eri generajojen yli, esimerkiksi klassisen lauluopettajan on hallittava rytmimusiikkia. Toisaalta, koska kukaan ei voi hallita kaikkia kentällä tarvittavia taitoja, on tärkeä tiedostaa omat vahvuutensa. Yrittäjyystaidot ja oman osaamisen markkinointi näyttäisivät olevan merkittävässä asemassa tulevaisuudessa. Arveltiin, että yksityisten musiikkikoulujen määrä lisääntyy.

Vastaajien mielestä opetus on tulevaisuudessa kannustavaa, tasa-arvoista, ryhmäopetus lisääntyy. Toisaalta yksilöt ja heidän erilaiset oppimispolkunsa huomioidaan.

Työllistymiseen vaikuttavat tekijät

Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että työpaikkojen määrään vaikuttaa eniten kulttuurin koulutukseen suunnattu rahoitus. Kulloinkin vallalla oleva käsitys kulttuurin hyödyllisyydestä ja tuottavuudesta vaikuttaa poliittisiin päätöksiin ja sitä kautta suoraan kulttuuriin sekä opetukseen suunnattuihin määrärahoihin. Taideopintoja ei tueta eikä arvosteta tarpeeksi ja tällä on välitön vaikutus työllistymiseen. Tällä hetkellä kulttuurimäärärahoja leikataan, eikä kulttuurin vaikutusta ennaltaehkäisevänä, yksilön hyvinvointia ylläpitävänä toimintana kunnolla ymmärretä. Enää ei voi myöskään tuudittautua ajatukseen, että yhteiskunta luo kulttuurialan työpaikkoja, vaan ihmisten pitää luoda niitä enenevässä määrin itse. Yksityisellä sektorilla opetusta rajoittaa opetustilojen puute sekä valtion tukea saavien musiikkioppilaitosten tarjoama edullinen opetus. Vastaajat ottivat myös useaan otteeseen esille yksityiset musiikkikoulut tulevaisuuden työllistäjinä ja kouluttajina.

Työllistymiseen vaikuttavana tekijänä koettiin myös väestörakenteen muutos. Lasten määrän vähentyessä myös opetustuntien määrä pienenee ja sitä kautta työpaikat vähenevät. Toisaalta vastaajat kokivat, että pedagogien on oltava entistä valmiimpia työskentelemään erilaisten oppijoiden tukena. Kaikki ikäryhmät ja erityisryhmät haluavat oppia, ihmiset elävät pidempään ja ovat iäkkäinäkin hyväkuntoisia. Tarvitaan moniosaajia vastaamaan näihin tarpeisiin.

Muutama vastaajista oli sitä mieltä, että ammattikorkeakoulutasoinen musiikkipedagogikoulutus ei riitä takaamaan työpaikkaa. He olivat syventäneet osaamistaan maisteriopinnoissa kotimaassa ja ulkomailla, jolloin jatko-opinnot ovat auttaneet työllistymään paremmin. Myös vähenevä klassisen musiikin harrastuneisuus johtaa siihen, että työpaikkoja on entistä vähemmän tarjolla.

Työpaikan saannin kannalta koettiin tärkeänä myös itse luodut suhteet musiikkipiireihin. Esimerkiksi musiikkiopistojen rehtorit eivät välttämättä tiedä mistä voisi kysellä opettajiksi tarvittavia sijaisia. Tärkeää olisi lähettää tietoja omasta opettajaosaamisesta erilaisiin musiikkikouluihin ja -opistoihin. Jos sijaisena onnistuu tekemään työnsä hyvin, voi siitä olla hyötyä työllistymisessä. Eräs vastaaja kommentoi, että koko opiskeluajan kestänyt verkostoituminen on auttanut työllistymiseen.

Lopuksi

Tärkeimmät tutkimuksesta saadut johtopäätökset olivat, että yhteistyön ja verkostoitumisen merkitys korostuu nykyisessä ja tulevaisuuden työelämässä. Opetussuunnitelman pitäisi sisältää enemmän yhteissoittoa, niin klassisella kuin pop-jazz-puolella. Musiikkia olisi opiskeltava yli generajojen. Klassisen puolen opiskelijat kokivat tarvitsevansa enemmän kevyen musiikin taitoja ja päinvastoin. Lisäksi olisi opiskeltava lisää eri-ikäisten opettamista.

Voisiko työllistymisen vaikeuteen olla parannusehdotuksena jonkinlainen pieni työelämätori vaikkapa kerran vuodessa? Ehkäpä myös jonkinlaiset osuuskunnat yhdessä vuokrattuine tiloineen voisivat olla osaratkaisui

yksityisyrittäjän tilaongelmiin. Oamk voisi itse markkinoida esiintyjä eri tapahtumiin jo opiskeluaikana niin, että niihin osallistuminen olisi osa opintoja.

Tutkimuksen perusteella voidaan sanoa, että vastaajat olivat suurimmaksi osaksi tyytyväisiä Oamkista saamaansa musiikin koulutukseen. Lopuksi erään ulkomaisessa korkeakoulussakin opiskelleen kyselyvastaajan terveiset:

Oulun ammattikorkeasta Sibiksen rinnalla toinen korkeatasoinen musiikkikorkeakoulu!

Lähteet

1. [^Hautajärvi, M. & Vesterinen, M. 2018. Musiikkipedagogien koulutus ja työelämän haasteet: Kysely Oamkista vuosina 2010–2016 valmistuneille musiikkipedagogeille. Oulun ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Hakupäivä 26.3.2019.](#)
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2018120420034>
2. [^Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932. Hakupäivä 3.12.2018.](#)
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140932>
3. [^Oulun ammattikorkeakoulu. 2018. Musiikkipedagogin tutkinto-ohjelma. Hakupäivä 13.11.2018.](#)
<http://www.oamk.fi/opinto-opas/opintojen-sisalto...>

Metatiedot

Nimeke: Musiikkipedagogikoulutus vastaamassa työelämän haasteisiin

Tekijä: Vesterinen Maria; Hautajärvi Marjukka; Sariola Jaana

Aihe, asiasanat: korkea-asteen koulutus, koulutusohjelmat, musiikkipedagogit, työllistyminen, työn sisältö, työnkuva

Tiivistelmä: Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) musiikin koulutusohjelman opetussuunnitelmaa ajanmukaistetaan vastaamaan paremmin työelämän muuttuneisiin tarpeisiin. Syksyllä 2018 valmistuneessa opinnäytetyössä kartoitettiin työelämään siirtyneiden musiikkipedagogien kokemuksia siitä, antoivatko opinnot riittävästi taitoja työelämässä toimimiseen. Kysely tehtiin vuosina 2010–2016 valmistuneille musiikkipedagogeille. Tutkimus suoritettiin kyselytutkimuksena internetissä Webropol-ohjelmaa käyttäen. Perusteluna tutkimusryhmän valinnalle oli, että kyseisillä henkilöillä on jo kokemusta työelämästä.

Oamk on maantieteellisen sijaintinsa vuoksi merkittävä Pohjois-Suomen ammattimuusikkojen ja musiikkipedagogien kouluttaja. Koska koulutuksen resursseja on jatkuvasti vähennetty, opinnäytetyössä haluttiin tutkia, mikä on oikeasti tärkeää työssä pärjäämisen kannalta ja minkä voisi jättää vähemmälle. Tuloksista ilmenee, että Oamkin musiikin koulutusohjelmasta valmistuneet olivat pääosin melko tyytyväisiä saamiinsa tietoihin ja taitoihin. Vastanneilta saatiin hyviä kehitysehdotuksia opetussuunnitelman parantamiseksi. Osalla vastanneista työkokemusta oli jo muutamalta vuosikymmeneltä. Siispä on syytä olettaa, että tutkimuskysymyksiin saadut vastaukset ovat perinpohjaisesti harkittuja ja kokemuksen kautta käyttökelpoiseksi osoittautuneita. Tutkimuksen tuloksilla voidaan kehittää opetussuunnitelmaa vastaamaan paremmin työelämän tarpeisiin.

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu, Oamk

Aikamääre: Julkaistu 2019-04-03

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe201902226068>

Kieli: suomi

Suhde: <http://urn.fi/URN:ISSN:1798-2022>, ePooki - Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut

Oikeudet: CC BY-NC-ND 4.0

Näin viittaat tähän julkaisuun

Vesterinen, M., Hautajärvi, M. & Sariola, J. 2019. Musiikkipedagogikoulutus vastaamassa työelämän haasteisiin. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 18. Hakupäivä xx.xx.xxxx. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe201902226068>.